Ministerie van Justitie en Veiligheid

Incidentenoverzicht 2020

Incidenten op COA-locaties en misdrijven waarvan vreemdelingen worden verdacht

Incidentenoverzicht 2020

Inhoudsopgave

1 Inleiding 4

2 Doelgroep 6
- 2.1 *Vreemdelingen van wie het COA een incident of maatregel registreerde* 7
- 2.2 *Vreemdelingen die op enig moment op een COA-locatie verbleven* 7
- 2.2.1 *Doelgroep omvang en beschrijving: vreemdelingen op een COA-locatie* 8
- 2.3 *Vreemdelingen die verblijfsrechtelijke consequenties hebben ondervonden* 10

3 Incidenten op COA-locaties 11
- 3.1 *Door het COA geregistreerde incidenten* 12
- 3.1.1 *Aantal registraties* 12
- 3.1.2 *Betrokken vreemdelingen* 13
- 3.2 *Door het COA opgelegde maatregelen* 15
- 3.2.1 *Aantal maatregelen* 15
- 3.2.2 *Betrokken vreemdelingen* 16

4 Registraties van misdrijven waarvan vreemdelingen worden verdacht 19
- 4.1 *Door de politie geregistreerde misdrijven* 20
- 4.1.1 *Aantal registraties* 20
- 4.1.2 *Verdachte vreemdelingen* 23
- 4.2 *Door het OM in behandeling genomen feiten* 25
- 4.2.1 *Aantal feiten* 28
- 4.2.2 *Verdachte vreemdelingen* 28
- 4.3 *Door een rechter behandelde feiten* 30
- 4.3.1 *Aantal feiten* 31
- 4.3.2 *Schuldig bevonden vreemdelingen* 35

5 Verblijfsrechtelijke consequenties van criminaliteit door vreemdelingen 37
- 5.1 *Door de IND ingetrokken en afgewezen verblijfsvergunningen asiel* 38
- 5.2 *Aan de DT&V overgedragen vreemdelingen* 39

1 Inleiding

Dit incidentenoverzicht heeft als doel het geven van een kwantitatief inzicht in het aantal geregistreerde incidenten op COA-locaties en misdrijven waarvan vreemdelingen worden verdacht in 2019 en 2020, om inzicht te geven in de overlast en criminaliteit onder vreemdelingen op landelijk niveau. De doelgroep betreft vreemdelingen die op enig moment in het rapportagejaar op een COA-locatie verbleven. De opzet van dit incidentenoverzicht is niet gewijzigd ten opzichte van vorig jaar.

Het incidentenoverzicht is een coproductie van organisaties uit de migratieketen: het Centraal Orgaan Opvang Asielzoekers (COA), de Dienst Terugkeer & Vertrek (DT&V) en de Immigratie- en Naturalisatie Dienst (IND) die ieder op hun terrein een eigen rapportage aanleveren, in samenwerking met de politie, het Openbaar Ministerie (OM) en de Raad voor de rechtspraak (Rvdr). Het incidentenoverzicht is vervolgens samengesteld op basis van de data en gegevens van deze partijen in de migratie- en de strafrechtketen.

Voor een goede duiding van de cijfers in het incidentenoverzicht is het van belang op te merken dat de data komt uit de operationele registratiesystemen van bovengenoemde betrokken organisaties in de migratie- en strafrechtketen. Deze systemen zijn ingericht voor het primaire proces en niet (primair) bedoeld voor rapportagedoeleinden. Hier moet bij de interpretatie van de cijfers rekening mee worden gehouden.

De gegevens betreffen daarnaast een momentopname. In dit incidentenoverzicht is uitgegaan van peilmomenten in februari/maart 2021. Dit betekent dat het overzicht andere cijfers zal laten zien wanneer het op een later moment opnieuw wordt samengesteld. Veranderingen ontstaan bijvoorbeeld wanneer vervolgstappen zijn gezet in het onderzoek van de politie of in het strafproces van een vreemdeling, maar ook door administratieve correcties. Het incidentenoverzicht wordt jaarlijks geactualiseerd, waarbij elk jaar de beide rapportagejaren die worden weergegeven worden geüpdatet en het incidentenoverzicht dus per rapportage verschillende cijfers kan laten zien.

Verder maakt het incidentenoverzicht gebruik van verschillende gegevens uit afzonderlijke bronnen. Dit heeft tot gevolg dat de cijfers met betrekking tot incidenten op het COA en die uit de strafrechtketen niet één op één met elkaar te vergelijken zijn of bij elkaar zijn op te tellen. Dit geldt ook binnen de strafrechtketen, voor de cijfers van de politie, het Openbaar Ministerie en de Raad voor de Rechtspraak.

Het jaar 2020 was een buitengewoon jaar. Een groot aantal processen in de vreemdelingen- en de strafrechtketen zijn geraakt door de COVID pandemie. Vanwege reisbeperkingen is het aantal vreemdelingen dat naar Nederland is gereisd om een asielaanvraag in te dienen gedaald en is het moeilijker geworden voor de DT&V om vreemdelingen uit te zetten. Rechtbanken hebben zittingen moeten uitstellen en meerdere lockdowns hebben de bewegingsvrijheid van zowel Nederlanders als vreemdelingen beperkt. Het is moeilijk om in kaart te brengen in welke mate dit invloed heeft gehad op de incidenten en misdrijven waarover in dit overzicht gerapporteerd is, maar het is duidelijk dat de lezer bij het interpreteren van de gegevens in dit overzicht rekening moet houden met de omstandigheden in het afgelopen jaar.

2
Doelgroep

2.1 Vreemdelingen van wie het COA een incident of maatregel registreerde

De incidenten op COA-locaties hebben betrekking op COA-bewoners waarvoor het COA in het rapportagejaar een incident registreerde (paragraaf 3.1) en/of op COA-bewoners die in het rapportagejaar door het COA een maatregel opgelegd kregen (paragraaf 3.2). Hierbij worden ook steeds de tien meest voorkomende nationaliteiten vermeld[1], alsmede het percentage vreemdelingen met de nationaliteit van een veilig land van herkomst[2] en het percentage alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv)[3]. Anders dan gebruikelijk in de migratieketen worden de cijfers in hoofdstuk 3 niet afgerond, omdat ook categorieën met kleine aantallen relevant zijn.

In hoofdstuk 3 wordt daarnaast steeds het aantal vreemdelingen dat een COA-incident veroorzaakte respectievelijk een maatregel opgelegd kreeg, afgezet tegen de totale doelgroep van vreemdelingen die op enig moment in het rapportagejaar op een COA-locatie verbleven. Zoals ook zal worden toegelicht in paragraaf 2.2, biedt deze opzet de mogelijkheid om de twee rapportagejaren beter met elkaar te vergelijken. Kanttekening hierbij, is dat percentages over kleine aantallen een uitvergroot beeld van de werkelijkheid kunnen geven.

2.2 Vreemdelingen die op enig moment op een COA-locatie verbleven

De registraties van misdrijven waarvan vreemdelingen worden verdacht hebben betrekking op vreemdelingen die op enig moment in het rapportagejaar op een COA-locatie verbleven[4]. Dit betreft alle vreemdelingen waarop de Regeling verstrekkingen asielzoekers (Rva) van toepassing is en vreemdelingen die op een gezinslocatie of een vrijheidsbeperkende locatie verblijven.

Voor deze doelgroep wordt achtereenvolgens weergegeven:

- registraties door de politie van misdrijven waarvan deze groep vreemdelingen wordt verdacht en waarvan is kennisgenomen in het rapportagejaar[5] (paragraaf 4.1),
- door het OM in behandeling genomen feiten waarvan deze groep vreemdelingen wordt verdacht[6] (paragraaf 4.2),
- de afdoening in eerste aanleg van deze feiten door een rechter (paragraaf 4.3).

---

[1] Tevens is een weergave hoe de nationaliteit zich verhoudt tot het totale aantal vreemdelingen met de betreffende nationaliteit die in het rapportagejaar op een COA-locatie verbleven. Omdat niet alle nationaliteiten worden weergegeven, worden overige nationaliteiten in de tekst toegelicht, waarbij het aandeel van deze nationaliteit ten minste tien procent hoger lag dan het gemiddelde en de doelgroep ten minste bestond uit tien vreemdelingen.

[2] Zie lijst van veilige landen van herkomst van april 2020, www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/asielbeleid/vraag-en-antwoord/lijst-van-veilige-landen-van-herkomst.

[3] Hiervoor wordt de amv-indicatie van het COA gehanteerd, waarbij ook vreemdelingen die alleen op een eerder moment in het rapportagejaar de amv-indicatie hadden zijn meegeteld.

[4] Deze wijze wijkt af van de gebruikelijke manier waarop het COA rapporteert over de bezetting, normaliter brengt het COA op vaste maandelijkse peildata de bezetting in beeld. Voor het incidentenoverzicht is gekozen ook vreemdelingen die tussen twee peildata in de COA-opvang verblijven, mee te nemen in de rapportage.

[5] Er is geen koppeling tussen de datum waarop een misdrijf waarvan een vreemdeling wordt verdacht is gepleegd, en de dagen waarop een vreemdeling op een COA-locatie verbleef.

[6] Alle misdrijven waarvan de politie in het rapportagejaar heeft kennisgenomen en die als zaak zijn ingestroomd bij het OM worden in deze cijfers meegenomen, onafhankelijk van het moment (wel of niet in het rapportagejaar) waarop deze bij het OM dan wel de ZM zijn behandeld.

Ook hier is het aantal vreemdelingen dat van een misdrijf wordt verdacht dan wel daarvoor veroordeeld steeds afgezet tegen de totale doelgroep, om de twee rapportagejaren beter met elkaar te vergelijken. Bij ieder van de paragrafen worden daarnaast de tien meest voorkomende nationaliteiten vermeld, alsmede het percentage vreemdelingen met de nationaliteit van een veilig land van herkomst en het percentage alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv).

Net als in hoofdstuk 3, 'Incidenten op COA-locaties', zullen de cijfers in hoofdstuk 4, 'Registraties van misdrijven waarvan vreemdelingen worden verdacht', niet worden afgerond, omdat een aantal (sub)categorieën met zeer kleine aantallen (bijvoorbeeld misdrijven tegen het leven) zo relevant is dat afronding niet wenselijk is. Zoals aangegeven in de inleiding moet evenwel rekening worden gehouden met beperkingen in de precisie van de gerapporteerde aantallen. De aantallen moeten daarom vooral worden beschouwd als een indicatieve beschrijving van de criminaliteit onder vreemdelingen. Omwille van de leesbaarheid en consistentie van de tabellen met misdrijven en feiten worden steeds ook de subcategorieën die dit jaar leeg zijn, toch getoond, omdat het mogelijk is dat in een toekomstig rapportagejaar wel van een dergelijk misdrijf wordt kennisgenomen door de politie.

2.2.1 Doelgroep omvang en beschrijving: vreemdelingen op een COA-locatie

In elke paragraaf worden de cijfers weergegeven voor vreemdelingen die op enig moment in 2019 en 2020 op een COA-locatie verbleven. In totaal bestond de doelgroep[7] in 2020 uit 49.160 vreemdelingen ten opzichte van 54.926 vreemdelingen in 2019. Dit is een daling van 5.766, ofwel 10%. Uit een vergelijking van beide rapportagejaren blijkt dat 58% van de doelgroep in 2020 óók in 2019 tot de doelgroep behoorde, en dus zowel in 2019 als in 2020 op een COA-locatie verbleef[8].

Hierbij geldt dat de doelgroep in 2020 weliswaar is gedaald met 10% ten opzichte van 2019, maar dat in 2020 meer vreemdelingen *tegelijkertijd* op een COA-locatie verbleven en de duur van het verblijf op een COA-locatie langer was. Tabel 2.1 laat zien dat op de maandelijkse peilmomenten gemiddeld 2.510 meer vreemdelingen op een COA-locatie verbleven (afgerond op tientallen) ten opzichte van 2019, ofwel een stijging van gemiddeld 10%.

[7] Als gesproken wordt over een bepaald aantal vreemdelingen, dan zijn de vreemdelingennummers 'ontdubbeld' om tot dit aantal te komen. Dat wil zeggen dat een vreemdeling die in 2019 twee incidenten veroorzaakte, een keer wordt meegerekend als wordt geteld hoeveel vreemdelingen er waren die dat jaar een incident veroorzaakten. Mocht deze vreemdeling zowel in 2019 als in 2020 een incidenten veroorzaakt hebben, dan wordt deze persoon een keer meegerekend in 2019 en een keer in 2020.

[8] Zie paragraaf 3.2.4. Opvang in de Rapportage Vreemdelingen (RVK) 2020 voor meer cijfermatig inzicht in de opvang op COA-locaties in 2019 en paragraaf 4.4.3 (de Staat van Migratie 2020) voor meer cijfermatig inzicht in de opvang op COA-locaties in 2020, zoals de verdeling van de bezetting naar verblijfsduur. Deaantallen kunnen iets afwijken, door de verschillende peildata.

Aantal bezetting	2019	2020	Verschil
Januari	22.880	27.600	21%
Februari	23.030	27.640	20%
Maart	23.610	27.340	16%
April	23.700	27.070	14%
Mei	23.530	27.270	16%
Juni	24.250	26.810	11%
Juli	24.650	26.570	8%
Augustus	25.190	26.890	7%
September	26.200	27.510	5%
Oktober	26.740	27.850	4%
November	27.250	28.170	3%
December	27.280	27.770	2%
Gemiddeld	**24.860**	**27.370**	**10%**

Tabel 2.1 *Bezetting op peildata in de centrale opvang (inclusief gezinslocaties en vrijheidsbeperkende locaties), afgerond op tientallen (Bron: COA)*

In tabel 2.2 is te zien dat circa 12% van de doelgroep in 2020 de nationaliteit van een veilig land van herkomst had, ten opzichte van 13% in 2019. In 2020 was circa 2% van de doelgroep op enig moment in het rapportagejaar een alleenstaande minderjarige vreemdeling (amv) in vergelijking met 4% in het jaar ervoor. Hierbij geldt dat een vreemdeling in beide categorieën kan vallen (en ook in beide jaren kan voorkomen).

	2019	2020
Nationaliteit veilig land van herkomst	13%	12%
amv	4%	2%

Tabel 2.2 *Aandeel van vreemdelingen die verbleven op een COA-locatie met een nationaliteit uit een veilig land van herkomst (veiligelanders) en het aandeel amv's (Bron: COA en JenV)*

Tabel 2.3 laat de meest voorkomende nationaliteiten zien onder de vreemdelingen die in 2020 op enig moment op een COA-locatie verbleven. Zo is bijvoorbeeld te zien dat 22% van deze vreemdelingen de Syrische nationaliteit had.

Nationaliteit	2020
Syrische	22%
Eritrese	10%
Iraanse	8%
Turkse	6%
Nigeriaanse	5%
Iraakse	4%
Afghaanse	4%
Jemenitische	4%
Algerijnse	3%
Marokkaanse	3%
Andere Nationaliteiten	31%
Totaal	**100%**

Tabel 2.3 *Meest voorkomende nationaliteiten in 2020 (Bron: COA en JenV)*

Tabel 2.4 laat de meest voorkomende nationaliteiten onder de vreemdelingen zien die in 2019 op enig moment op een COA-locatie verbleven. Omdat de meest voorkomende nationaliteiten per jaar kunnen verschillen, worden de twee rapportagejaren los van elkaar getoond.

Nationaliteit	2019
Syrische	18%
Eritrese	10%
Iraanse	8%
Nigeriaanse	5%
Turkse	5%
Iraakse	5%
Afghaanse	4%
Moldavische	3%
Algerijnse	3%
Marokkaanse	3%
Andere nationaliteit	35%
Totaal	**100%**

Tabel 2.4 *Meest voorkomende nationaliteiten in 2019 (Bron: COA en JenV)*

2.3 Vreemdelingen die verblijfsrechtelijke consequenties hebben ondervonden

Het hoofdstuk 'Verblijfsrechtelijke consequenties van criminaliteit door vreemdelingen' heeft betrekking op vreemdelingen met een asielachtergrond, ongeacht of zij in het rapportagejaar woonachtig waren op een COA-locatie. Enerzijds gaat het om vreemdelingen aan wie in het rapportagejaar door de IND het verblijf is geweigerd (afwijzing van de aanvraag dan wel intrekking van de verblijfsvergunning), omdat ze een gevaar vormen voor de openbare orde (paragraaf 5.1). Anderzijds gaat het om vreemdelingen met een asielachtergrond die conform de ketenprocesbeschrijving Vreemdelingen in de Strafrechtketen (VRIS) aan de DT&V zijn overgedragen (paragraaf 5.2), beide onderdelen zullen nader in dit document worden toegelicht in hoofdstuk 5. Zoals gebruikelijk in de migratieketen (maar anders dan in de twee hierboven beschreven hoofdstukken) worden de cijfers in hoofdstuk 5 afgerond.

3 Incidenten op COA-locaties

3.1 Door het COA geregistreerde incidenten

Binnen het COA wordt onder een incident begrepen: een ongeplande gebeurtenis of situatie die het normale proces verstoort. Het betreft een gebeurtenis die een negatieve impact heeft op de bewoners, de omgeving of de medewerkers (van alle betrokken organisaties) op de locatie. De negatieve impact kan zowel groot als klein zijn. Incidenten met een relatief kleine negatieve impact zijn bijvoorbeeld het niet schoonhouden van de eigen leefruimte of het roken in de eigen kamer. Ongeacht de impact heeft een incident vaak gevolgen voor de leefbaarheid of veiligheid op een locatie.

Het COA registreert iedere gebeurtenis die als een incident wordt beschouwd. Registratie vindt plaats in het belang van (het borgen van) de veiligheid en leefbaarheid voor bewoners en medewerkers. Meer specifiek draagt de registratie van incidenten bij aan het (leren) kennen van de bewoners van de locatie en biedt het een beeld van hun historie van incidenten. Registratie dient de zorgvuldige en gedegen overdracht van informatie over een bewoner en is daarnaast van belang voor de onderbouwing van een door het COA op te leggen maatregel in het kader van het Reglement Onthouding Verstrekkingen (ROV). *Zie voor het aantal opgelegde maatregelen paragraaf 3.2.*

Het COA registreert een incident in een bepaalde categorie. In het geval dat een incident onder meerdere categorieën valt, wordt gekozen voor de categorie die de negatieve impact van het incident het beste weergeeft. Om dubbelingen in de registratie te voorkomen wordt een incident niet geregistreerd in alle categorieën waarbinnen het kan worden ondergebracht.

3.1.1 Aantal registraties

De onderstaande tabel geeft het overzicht van de door het COA geregistreerde incidenten, de impact van de incidenten is wisselend. Wanneer iemand zich een keer niet meldt (overtreden van COA-huisregels) heeft dat een andere impact dan wanneer iemand suïcide pleegt of wanneer iemand verbaal agressief is naar een persoon. In 2020 werden door het COA 16.262 incidenten geregistreerd, ten opzichte van 17.487 in 2019. Dit is een daling van 1225 geregistreerde incidenten, ofwel 7%. In tabel 3.1 wordt het aantal registraties per categorie (en per subcategorie van agressie en geweld tegen personen) weergegeven voor 2019 en 2020.

	2019	2020
1. Suïcide bewoner COA-opvanglocatie[9]	2	7
2. Verbale suïcidedreiging op COA-opvanglocatie	1.198	783
3. Zelfbeschadiging vreemdeling op COA-opvanglocatie	590	464
4. Overtreden van COA-huisregels	10.366	9.609
5. Agressie en geweld tegen personen	5.331	5.399
5.1 Non-verbaal (agressieve houding of gebaren)	675	623
5.2 Verbaal (schelden, dreigen met woorden)	2.833	2.853
5.3 Fysiek (slaan, schoppen, trappen, steken e.d.)	1.823	1.923
Totaal	**17.487**	**16.262**

Tabel 3.1 *Aantal geregistreerde incidenten (Bron: COA)*

[9] Alle vermoedelijke suïcides worden door het COA geregistreerd onder de categorie 'overlijden onnatuurlijke doodsoorzaak'. De GGD houdt bij in hoeveel overlijdensgevallen er daadwerkelijk sprake is van suïcide. Een arts dient (namelijk) vast te stellen dat er sprake is van suïcide. Deze info wordt met het COA gedeeld.

In bovenstaande tabel is te zien dat de daling van het aantal geregistreerde incidenten zich het sterkst voor doet in absolute aantallen als het gaat om het overtreden van de COA-huisregels. In dit kader zijn in 2020 757 minder incidenten geregistreerd dan in 2019, ofwel een daling van 7%. Het aantal suïcides is gestegen van twee gevallen in 2019 naar 7 in 2020. Verbale suïcidedreiging en gevallen van zelfbeschadiging zijn gedaald met respectievelijk 415 en 126 geregistreerde incidenten, ofwel 35% resp. 21%.

Ook met betrekking tot non-verbale agressie en geweld is een daling te zien van 52 geregistreerde incidenten, ofwel 8%. Verbale en fysieke agressie en geweld tegen personen zijn met respectievelijk 20 en 100 geregistreerde incidenten toegenomen, ofwel 1% resp. 6%.

3.1.2 Betrokken vreemdelingen

De hierboven weergegeven incidenten werden in 2020 veroorzaakt door in totaal 9.444 vreemdelingen (19% van alle vreemdelingen die in 2020 op enig moment op een COA-locatie verbleven). In 2019 ging dit om 9.094 vreemdelingen (17% van alle vreemdelingen die in 2019 op enig moment op een COA-locatie verbleven). In 2020 is er ten opzichte van 2019 een stijging van 350 vreemdelingen die betrokken waren bij COA-incidenten, ofwel een relatieve stijging van 4%. Niet iedereen die een incident veroorzaakt is overlastgever in de zin van de Top X aanpak[10].

Hierbij geldt dat bij een incident meerdere vreemdelingen betrokken kunnen zijn, en andersom kan een vreemdeling meerdere incidenten veroorzaken. Gemiddeld genomen veroorzaakte een vreemdeling die in 2020 een incident veroorzaakte in dat jaar 1,8 incidenten, tegenover 1,9 incidenten in 2019.

In tabel 3.2 wordt voor de groep vreemdelingen die een incident veroorzaakte het aandeel vreemdelingen met een nationaliteiten uit een veilige land van herkomst en het aandeel amv weergeven. Een vreemdeling kan in beide categorieën vallen (en ook in beide jaren voorkomen). In de tabel worden 2020 en 2019 met elkaar vergeleken.

	2019	2020
Nationaliteit veilig land van herkomst	28%	21%
amv	12%	6%

Tabel 3.2 *Aandeel vreemdelingen betrokken bij een COA-incident met een nationaliteit uit een veilig land van herkomst (veiligelanders) en het aandeel amv (Bron: COA en JenV)*

Tabel 3.3 laat de meest voorkomende nationaliteiten onder de vreemdelingen zien die in 2020 een door het COA geregistreerde incident veroorzaakten. Zo is bijvoorbeeld te zien dat 19% van deze groep de Syrische nationaliteit heeft. In de rechter kolom wordt weergegeven hoe dit zich verhoudt tot het totale aantal vreemdelingen met de betreffende nationaliteit die in 2020 op enig moment op een COA-locatie verbleven. In dit geval veroorzaakte bijvoorbeeld 17% van de vreemdelingen met de Syrische nationaliteit die in 2020 op enig moment op een COA-locatie verbleven een incident.

Kijkend naar het aandeel vreemdelingen binnen een nationaliteit dat een incident veroorzaakte, dan is er ook een aantal nationaliteiten dat qua omvang niet onder de hieronder weergegeven meest voorkomende nationaliteiten valt, maar waarbij dit percentage wel hoger ligt dan gemiddeld. Dit zijn de Tunesische (53%), Libische (42%), Malinese (40%), Saoedi-Arabische (35%), Guinee-Bissause (32%), Jamaicaanse (32%),

[10] De Top X aanpak is een individuele probleemaanpak voor een selecte (zware) groep overlast gevende en/of criminele asielzoekers.

Guineese (30%) en Cubaanse (29%) nationaliteit[11]. De tussen haakjes genoemde percentages geven aan hoeveel procent van de vreemdelingen met de betreffende nationaliteit in 2020 een incident veroorzaakte.

Nationaliteit	Percentage van vreemdelingen met een COA incident dat getoonde nationaliteit heeft	Percentage vreemdelingen met getoonde nationaliteit dat een COA incident heeft
Syrische	19%	17%
Nigeriaanse	8%	30%
Algerijnse	8%	48%
Marokkaanse	7%	53%
Iraanse	7%	18%
Eritrese	5%	10%
Iraakse	4%	18%
Afghaanse	4%	18%
Gambiaanse	3%	41%
Jemenitische	3%	14%
Andere Nationaliteit	32%	17%
Totaal	**100%**	**19%**

Tabel 3.3 *Meest voorkomende nationaliteiten onder de betrokken vreemdelingen bij COA- incidenten in 2020 (Bron: COA en JenV)*

Tabel 3.4 laat de meest voorkomende nationaliteiten onder de vreemdelingen zien die in 2019 de door het COA geregistreerde incidenten veroorzaakten. Omdat de meest voorkomende nationaliteiten per jaar kunnen verschillen, worden de twee rapportagejaren los van elkaar getoond.

Kijkend naar het aandeel vreemdelingen binnen een nationaliteit dat een incident veroorzaakte, dan is er ook een aantal nationaliteiten die qua omvang niet onder de hieronder weergegeven tabel met de meest voorkomende nationaliteiten vallen, maar waarbij dit percentage wel hoger ligt dan gemiddeld. Dit zijn de Tunesische (53% van de 352 bewoners), Libische (42% van de 483 bewoners), Malinese (40% van de 60 bewoners), Saoedi-Arabische (35% van de 20 bewoners), Guinee-Bissause (32% van de 28 bewoners), Jamaicaanse (32% van de 19 bewoners), Guineese (30% van de 470 bewoners) en Cubaanse (29% van de 68 bewoners) nationaliteit. De tussen haakjes genoemde percentages geven aan hoeveel procent van de vreemdelingen per nationaliteit in 2020 een incident veroorzaakten van de COA bewoners met de betreffende nationaliteit[12].

[11] Dit zijn de nationaliteiten waarbij het percentage vreemdelingen binnen die nationaliteit dat een incident veroorzaakte ten minste tien procent hoger lag dan het gemiddelde en waarbij de doelgroep uit minstens tien vreemdelingen bestond: voor de zeven in de tekst genoemde nationaliteiten bestond de doelgroep uit 19 tot 563 vreemdelingen, waarvan er 6 tot 206 een COA-incident veroorzaakten.

[12] Dit zijn de nationaliteiten waarbij het percentage vreemdelingen binnen die nationaliteit dat een incident veroorzaakte ten minste tien procent hoger lag dan het gemiddelde en waarbij de doelgroep uit minstens tien vreemdelingen bestond: voor de acht in de tekst genoemde nationaliteiten bestond de doelgroep uit 19 tot 483 COA bewoners, waarvan er 6 tot 205 een COA-incident veroorzaakten.

Nationaliteit	Percentage van vreemdelingen met een COA incident dat getoonde nationaliteit heeft	Percentage vreemdelingen met getoonde nationaliteit dat een COA incident heeft
Syrische	12%	11%
Marokkaanse	10%	54%
Algerijnse	10%	50%
Nigeriaanse	7%	23%
Iraanse	7%	14%
Eritrese	6%	9%
Iraakse	5%	18%
Afghaanse	4%	15%
Libische	3%	44%
Gambiaanse	3%	29%
Andere nationaliteit	33%	14%
Totaal	**100%**	**17%**

Tabel 3.4 *Meest voorkomende nationaliteiten COA onder de betrokken vreemdelingen bij COA-incidenten in 2019 (Bron: COA en JenV)*

3.2 Door het COA opgelegde maatregelen

Een incident op een COA-locatie kan leiden tot het opleggen van een maatregel, op basis van het Reglement Onthouding Verstrekkingen (ROV). Een ROV-maatregel wordt opgelegd mede in het belang van het borgen van de veiligheid, leefbaarheid en beheersbaarheid op een locatie. Het doel van het opleggen van een maatregel is om het gedrag van een bewoner positief te beïnvloeden en herhaling van dit (negatieve) gedrag te voorkomen. De maatregel beoogt een bewoner bewust te maken van de plichten die hij heeft en te laten ervaren dat zijn gedrag ongewenst en ontoelaatbaar is. Een maatregel wordt ook opgelegd om daarmee andere bewoners te laten zien dat gedrag met een negatieve impact en gedrag waarmee de vrijheden van andere bewoners worden aangetast, niet wordt getolereerd en onaanvaardbaar is.

Het ROV kent verschillende (soorten) maatregelen – maatregelen 1 tot en met 11 – met een oplopende zwaarte om het mogelijk te maken een maatregel op te leggen die is toegesneden op de negatieve impact van het incident en het getoonde gedrag van de bewoner. De maatregelen variëren van het onthouden van het zakgeld gedurende 1, 2, 4 of 8 weken tot het onthouden van alle financiële verstrekkingen, en daarmee ook het verblijf in een opvanglocatie, gedurende 1, 2, 4, 8, 13 of 26 weken of in het uiterste geval definitief. Alvorens tot (tijdelijke) beëindiging van de opvang over te gaan wordt de politie en/of gemeente geïnformeerd.

3.2.1 Aantal maatregelen

In 2020 werd door het COA in totaal 7.237 keer een maatregel opgelegd, ten opzichte van 6.880 in 2019. Dit is een stijging van 357 opgelegde maatregelen, ofwel 5%. In tabel 3.5 wordt het aantal geregistreerde incidenten per maatregel weergegeven voor 2020 en 2019. De maatregelen hebben betrekking op de Regeling verstrekkingen asielzoekers (Rva) en de extra begeleiding en toezichtlocatie (ebtl) of handhaving en toezichtslocatie[13].

[13] Zie www.coa.nl/nl/opvanglocaties-voor-extra-begeleiding-en-toezicht voor meer informatie over de ebtl.

Het onthouden van alle Rva-verstrekkingen betekent zowel de onthouding van de financiële verstrekkingen als ook het ontzeggen van de toegang tot de opvanglocatie. Verzekering tegen ziektekosten en WA lopen wel door. Echter, ten gevolge van het Haqbin arrest van het Europese Hof mag een COA-bewoner die onder de Opvangrichtlijn valt geen onderdak, eten en kleding ontnomen worden. Als de vreemdeling zelf niet in onderdak kan voorzien (bijvoorbeeld bij familie of vrienden), dan kan hij/zij gebruik maken van een time-out plek op een andere COA-locatie. Indien de vreemdeling wel zelf in onderdak voorziet, dan behoudt hij/zij het eetgeld.

Soort maatregel	2019	2020
ebtl of htl maatregel met eerdere incidenten	288	245
ebtl of htl maatregel zonder eerdere incidenten	69	38
1 week inhouding van max. het zakgelddeel v/h weekgeld	3.874	3.845
2 weken inhouding van max. het zakgelddeel v/h weekgeld	1.214	1.430
4 weken inhouding van max. het zakgelddeel v/h weekgeld	639	859
1 week inhouding van alle Rva-verstrekkingen	584	578
8 weken inhouding van max. het zakgelddeel v/h weekgeld	91	118
2 weken inhouding van alle Rva-verstrekkingen	111	121
4 weken inhouding van alle Rva-verstrekkingen	9	1
8 weken inhouding van alle Rva-verstrekkingen	1	1
Permanente inhouding van alle Rva-verstrekkingen		1
Totaal	**6.880**	**7.237**

Tabel 3.5 *Aantal opgelegde maatregelen (Bron: COA)*

3.2.2 Betrokken vreemdelingen

De hierboven weergegeven maatregelen werden opgelegd aan in totaal 4.427 vreemdelingen (9% van alle vreemdelingen die in 2020 op enig moment op een COA-locatie verbleven). In 2019 ging het om 4.234 vreemdelingen (8% van alle vreemdelingen die in 2019 op enig moment op een COA-locatie verbleven). In 2020 is er ten opzichte van 2019 een stijging van 193 vreemdelingen, voor wie een maatregel is opgelegd, ofwel een relatieve stijging van 5%.

Hierbij geldt dat een vreemdeling in een jaar meerdere maatregelen opgelegd kan krijgen. Gemiddeld genomen kreeg een vreemdeling die in een van beide jaren een maatregel kreeg opgelegd in dat jaar 1,6 maatregelen opgelegd. Zonder afronding van het gemiddeld aantal maatregelen is hierin een percentuele stijging zichtbaar van 1%.

In tabel 3.6 wordt voor de groep vreemdelingen die een maatregel kreeg opgelegd het aandeel nationaliteiten uit veilige landen en het aandeel amv in deze groep weergegeven. Een vreemdeling kan in beide categorieën vallen (en ook in beide jaren voorkomen). In de tabel worden 2020 en 2019 met elkaar vergeleken.

	2019	2020
Nationaliteit veilig land van herkomst	32%	22%
amv	10%	4%

Tabel 3.6 *Aandeel vreemdelingen met een opgelegde COA-maatregel met een nationaliteit uit een veilig land van herkomst (veiligelanders) en het aandeel amv's(Bron: COA en JenV)*

Tabel 3.7 laat de meest voorkomende nationaliteiten zien onder de vreemdelingen die in 2020 een maatregel kregen opgelegd. Zo is bijvoorbeeld te zien dat 22% van deze groep de Syrische nationaliteit heeft. In de rechter kolom wordt weergegeven hoe dit zich verhoudt tot het totale aantal vreemdelingen met de betreffende nationaliteit dat in 2020 op enig moment op een COA-locatie verbleef. In dit geval heeft bijvoorbeeld 9% van de vreemdelingen met de Syrische nationaliteit die in 2020 op enig moment op een COA-locatie verbleven een maatregel opgelegd gekregen.

Kijkend naar het aandeel vreemdelingen binnen een nationaliteit waaraan een maatregel is opgelegd, dan zijn ook hier een aantal nationaliteiten die qua omvang niet onder de hieronder weergegeven tabel met de meest voorkomende nationaliteiten vallen, maar waarbij dit percentage hoger ligt dan gemiddeld. Dit zijn de Tunesische (35% van de 352 bewoners), Libische (25% van de 483 bewoners), Koeweitse (23% van de 13 bewoners), Malinese (22% van de 60 bewoners) en Cubaanse (21% van de 68 bewoners) nationaliteit. De tussen haakjes genoemde percentages geven aan hoeveel procent van de vreemdelingen per nationaliteit in 2020 een maatregel kregen opgelegd in verhouding tot het aantal COA bewoners (doelgroep)met de betreffende nationaliteit[14].

Nationaliteit	Percentage van vreemdelingen met een maatregel dat getoonde nationaliteit heeft	Percentage van vreemdelingen met getoonde nationaliteit dat een maatregel heeft
Syrische	22%	9%
Algerijnse	9%	25%
Marokkaanse	8%	26%
Nigeriaanse	7%	13%
Iraanse	6%	7%
Eritrese	5%	4%
Gambiaanse	4%	23%
Iraakse	3%	7%
Afghaanse	3%	7%
Onbekend	3%	11%
Andere nationaliteit	30%	7%
Totaal	**100%**	**9%**

Tabel 3.7 *Meest voorkomende nationaliteiten onder betrokken vreemdelingen in 2020 (Bron: COA en JenV)*

[14] Dit zijn de nationaliteiten waarbij het percentage vreemdelingen binnen die nationaliteit een maatregel kregen opgelegd, dat ten minste tien procent hoger lag dan het gemiddelde en waarbij de doelgroep uit minstens tien vreemdelingen bestond: voor de vijf in de tekst genoemde nationaliteiten bestond de doelgroep uit 13 tot 483 vreemdelingen, waarvan er 3 tot 122 een maatregel opgelegd kregen.

Tabel 3.8 laat de meest voorkomende nationaliteiten onder de vreemdelingen zien die in 2019 een maatregel kregen opgelegd. Omdat de meest voorkomende nationaliteiten per jaar kunnen verschillen, worden de twee rapportagejaren los van elkaar getoond. Zo is bijvoorbeeld te zien dat de Algerijnse nationaliteit in onderstaande tabel bovenaan staat, terwijl de Syrische nationaliteit in bovenstaande tabel bovenaan staat.

Kijkend naar het aandeel vreemdelingen binnen een nationaliteit waaraan een maatregel is opgelegd, dan is er nog een nationaliteit die qua omvang niet onder de hieronder weergegeven meest voorkomende nationaliteiten valt, maar waarbij dit percentage wel hoger ligt dan gemiddeld: Burger van Trinidad en Tobago[15]. Van de vreemdelingen met die nationaliteit kreeg in 2019 19% een maatregel opgelegd.

Nationaliteit	Percentage van vreemdelingen met een maatregel dat getoonde nationaliteit heeft	Percentage van vreemdelingen met getoonde nationaliteit dat een maatregel heeft
Algerijnse	13%	30%
Syrische	12%	5%
Marokkaanse	12%	31%
Iraanse	6%	6%
Nigeriaanse	6%	8%
Eritrese	5%	4%
Libische	5%	31%
Iraakse	5%	8%
Afghaanse	3%	7%
Tunesische	3%	28%
Andere nationaliteit	30%	6%
Totaal	**100%**	**8%**

Tabel 3.8 *Meest voorkomende nationaliteiten onder betrokken vreemdelingen in 2019 (Bron: COA en JenV)*

[15] Dit zijn de nationaliteiten waarbij het percentage vreemdelingen binnen die nationaliteit dat een maatregel kreeg opgelegd ten minste tien procent hoger lag dan het gemiddelde en waarbij de doelgroep uit minstens tien vreemdelingen bestond: voor de in de tekst genoemde nationaliteit bestond de doelgroep uit 43 vreemdelingen, waarvan er 8 een maatregel opgelegd kregen.

4
Registraties van misdrijven waarvan vreemdelingen worden verdacht

4.1 Door de politie geregistreerde misdrijven

Van de vreemdelingen die op enig moment in het rapportagejaar op een COA-locatie verbleven is een deel door de politie als verdachte van een misdrijf aangemerkt. Deze cijfers zijn gebaseerd op de registratie door de politie in de Basisvoorziening Handhaving (BVH). Op basis van een eerste inschatting kent een individuele politieambtenaar in de BVH een bepaalde kwalificatie toe aan gebeurtenissen en aan de mogelijke verdachten daarvan. Op een later moment kan blijken dat zo'n eerste inschatting bijstelling vereist, omdat bijvoorbeeld nieuwe informatie beschikbaar is gekomen. Ook hoeft de kwalificatie van de politie niet overeen te komen met de kwalificatie die het OM later bij de juridische beoordeling aan het misdrijf geeft.

De telwijze die de politie hanteert gaat uit van het tellen van het zwaarste misdrijf uit een registratie. Dit betekent dat als er meerdere misdrijven in een registratie voorkomen, deze niet als meerdere misdrijven worden geteld maar als één misdrijf, waarbij het zwaarste misdrijf bepalend is voor de delict classificatie. Het totale aantal geregistreerde misdrijven gepleegd door vreemdelingen is niet bekend. Bij een groot aantal geregistreerde misdrijven wordt nooit een verdachte gevonden en dus is ook de nationaliteit van de dader niet bekend. Daarom wordt in dit incidentenoverzicht alleen gekeken naar de misdrijven waarbij iemand als verdachte is aangemerkt.

4.1.1 Aantal registraties

In 2020 werden door de politie 4.420 misdrijven geregistreerd waarbij een vreemdeling uit de doelgroep in de rol van verdachte voorkwam, ten opzichte van 4.996[16] in 2019. Dit is een daling van 576 geregistreerde misdrijven, ofwel 12%. In tabel 4.1 wordt het aantal registraties per categorie (en waar van toepassing tevens per subcategorie) weergegeven voor 2020 en 2019. Het aantal geregistreerde verdenkingen van misdrijven op maatschappelijke klasse (het meest gedetailleerde niveau) is te vinden op Open Data Migratieketen[17].

In tabel 4.1 wordt bij elke (sub)categorie daarnaast ook het aantal vreemdelingen aangemerkt als verdachte van een misdrijf weergegeven. Een geregistreerd misdrijf kan één of meerdere verdachte vreemdelingen betreffen en andersom kan eenzelfde vreemdeling ook bij meerdere geregistreerde misdrijven als verdachte aangemerkt zijn. Daarom wordt in de tabel onderscheid gemaakt tussen het totale aantal verdachten en het aantal vreemdelingen dat als unieke verdachte is aangemerkt. Hierbij zijn de vreemdelingen die als unieke verdachte zijn aangemerkt alleen uniek binnen de categorie, waardoor dit niet optelt naar het totaal dat op de onderste regel is weergegeven. Belangrijk om aan te merken is dat in dit stadium de betrokken vreemdeling door het OM nog niet als verdachte voor het geregistreerde misdrijf aangemerkt hoeft te zijn, en er in dat geval nog geen strafvervolging is ingesteld door het OM en er dus ook van een berechting en een eventueel daaropvolgende veroordeling door een rechter nog geen sprake is.

[16] In het incidentenoverzicht van 2019 werden 4.999 misdrijven geregistreerd, veranderingen kunnen ontstaan wanneer vervolgstappen zijn gezet in het onderzoek van de politie of in het strafproces van een vreemdeling.

[17] Zie Open Data Migratieketen: https://data.overheid.nl/communities/open-data-migratieketen/community/group/migratieketen-incidentenoverzicht.

	2019			2020		
	Geregistreer-de misdrijven	Totaal aantal verdachten	Unieke verdachten	Geregistreer-de misdrijven	Totaal aantal verdachten	Unieke verdachten
1. Vermogensmisdrijven	**3.569**	**4.776**	**2.273**	**2.996**	**3.986**	**1.729**
1.1 Diefstal/verduistering en inbraak	3.299	4.446	2.171	2.735	3.655	1.630
1.1.1 Diefstal en inbraak met geweld	103	152	120	86	122	106
1.1.2 Diefstal en inbraak zonder geweld	3.196	4.294	2.132	2.649	3.533	1.599
1.2 Bedrog	4	4	2			
1.3 Valsheidsmisdrijven	57	63	57	50	52	47
1.4 Heling	197	251	231	171	230	210
1.5 Afpersing en afdreiging	4	4	3	2	2	2
1.6 Bankbreuk						
1.7 Witwassen	8	8	8	38	47	44
1.8 Vermogensmisdrijf (overig)						
2. Vernielingen, misdr.openb.orde/gezag	**554**	**599**	**458**	**524**	**588**	**410**
2.1 Vernieling en beschadiging	255	264	226	248	260	217
2.2 Openbare orde misdrijf	190	220	187	175	219	170
2.2.1 Openlijke geweldpleging	28	52	47	30	64	51
2.2.2 Huisvredebreuk	114	116	99	96	101	83
2.2.3 Lokaalvredebreuk	28	30	26	28	30	28
2.2.4 Computervredebreuk				7	7	5
2.2.5 Discriminatie	2	2	2	1	1	1
2.2.6 Openbare orde misdrijf (overig)	18	20	19	13	16	15
2.3 Brandstichting/ontploffing	12	16	16	16	17	17
2.4 Openbaar gezag misdrijf	97	99	90	85	92	72
2.4.1 Niet opvolgen van ambtelijk bevel	46	47	42	29	30	25
2.4.2 Wederspannigheid	40	40	40	48	49	42
2.4.3 Valse aangifte						
2.4.4. Mensensmokkel						
2.4.5 Verblijf van ongewenste vreemdeling	7	8	8			
2.4.6 Openbaar gezag misdrijf (overig)	4	4	3	8	13	13
3. Gewelds- en seksuele misdrijven	**665**	**706**	**518**	**669**	**724**	**516**
3.1 Mishandeling	327	349	288	361	388	315
3.2 Bedreiging en stalking	219	229	176	230	252	195
3.2.1. Bedreiging	215	224	173	226	248	191
3.2.2 Stalking	4	5	5	4	4	4
3.3 Seksueel misdrijf	80	83	71	42	42	41
3.3.1 Aanranding	38	39	35	17	17	16
3.3.2 Verkrachting	7	9	9	6	6	6
3.3.3 Schennis der eerbaarheid	24	24	19	6	6	6
3.3.4 Ontucht met minderjarige	1	1	1	3	3	3
3.3.5 Pornografie	10	10	10	10	10	10
3.3.6 Ontucht met misbruik van gezag						
3.3.7 Seksueel misdrijf (overig)						

Tabel 4.1 *Aantal geregistreerde misdrijven met verdachte vreemdelingen (delict indeling o.b.v. zwaarste incident binnen de registratie) (Bron: Politie)*

	2019			2020		
	Geregistreer-de misdrijven	Totaal aantal verdachten	Unieke verdachten	Geregistreer-de misdrijven	Totaal aantal verdachten	Unieke verdachten
3.4 Levensmisdrijf	32	37	35	34	40	40
POGING	30	35	33	32	38	38
VOLTOOID	2	2	2	2	2	2
3.5 Vrijheidsbeneming/gijzeling	1	2	2			
3.6 Mensenhandel (inclusief 2.4.4. Mensensmokkel)	5	5	5	1	1	1
3.7 Geweldsmisdrijf (overig)	1	1	1	1	1	1
4. Misdrijven (overig)	**104**	**104**	**84**	**115**	**120**	**95**
Waaronder belediging	104	104	84	115	120	95
5. Verkeersmisdrijven	**18**	**18**	**12**	**30**	**30**	**26**
5.1 Verlaten plaats ongeval	7	7	2	5	5	5
5.2 Rijden onder invloed	6	6	5	17	17	15
5.3 Rijden tijdens ontzegging/onbevoegd besturen	1	1	1	2	2	2
5.4 Rijden tijdens rijverbod						
5.5 Voeren vals kenteken				3	3	3
5.6 Joyriding	1	1	1			
5.7 Weigeren blaastest/bloedonderzoek e.d.	3	3	3			
5.8 Verkeersmisdrijf (overig)				3	3	2
6. Drugsmisdrijven	**61**	**63**	**51**	**52**	**54**	**48**
6.1 Harddrugs	18	19	17	25	26	21
6.2 Softdrugs	43	44	36	26	27	27
6.3 Drugsmisdrijven (overig)				1	1	1
7. (Vuur)wapenmisdrijven	**22**	**22**	**21**	**30**	**35**	**34**
7.1 Verboden wapenbezit	22	22	21	30	35	34
7.2 Verboden wapenhandel						
8. Economische delicten						
8.1 Milieumisdrijven						
8.2 Overige misdrijven						
9. Misdrijven overige wetten	**3**	**4**	**4**	**4**	**4**	**4**
9.1 Militair misdrijf						
9.2 Misdrijf (overig)	3	4	4	4	4	4
	4.996	**6.292**	**2.805**	**4.420**	**5.541**	**2.272**

In bovenstaande tabel is te zien dat zich een flinke daling van het aantal geregistreerde misdrijven voordoet in de categorie vermogensmisdrijven. Zowel het aantal registraties van diefstallen met geweld als die zonder geweld is met 17% gedaald. In de verdere uitsplitsing op maatschappelijke klasse, die is te vinden op de Open Data Migratieketen[18] is te zien dat het aantal registraties van winkeldiefstal is gedaald met 10%, van 2.094 naar 1.887 en het aantal registraties van zakkenrollerij met 57%, van 319 naar 137. Het aantal registraties van overige eenvoudige diefstal is gedaald met 43% van 201 naar 115.

[18] Dit betreft een extra uitsplitsing ten opzichte van tabel 4.1 en is terug te vinden op Open Data Migratieketen: https://data.overheid.nl/communities/open-data-migratieketen/community/group/migratieketen-incidentenoverzicht, voor de 2019 cijfers: Peildatum Feb-2019.

Kijkend naar de zwaarste misdrijven (moord en doodslag, zware mishandeling, verkrachting en kinderpornografie) waren er in 2020:

- Evenals in 2019, 2 registraties van voltooide misdrijven in de categorie moord en doodslag.
- 32 registraties van pogingen in de categorie moord en doodslag, ten opzichte van 30 in 2019, is dit een stijging van 2 registraties.
- 94 registraties van zware mishandeling[19], ten opzichte van 56 in 2019. Dit is een stijging van 38 registraties.
- 6 registraties van verkrachting, ten opzichte van 7 in 2019. Dit is een daling van 1 registratie.
- 10 registraties van kinderpornografie, evenals in 2019.

4.1.2 Verdachte vreemdelingen

Bij de hierboven weergegeven misdrijven uit 2020 waren in totaal 2.272 vreemdelingen als verdachte aangemerkt, 5% van alle vreemdelingen die in 2020 op enig moment op een COA-locatie verbleven (49.610 vreemdelingen). Bij de misdrijven uit 2019 ging het om 2.805 verdachte vreemdelingen, 5% van alle vreemdelingen die in 2019 op enig moment op een COA-locatie verbleven (54.926 vreemdelingen). In 2020 is ten opzichte van 2019 een daling van het aantal verdachte vreemdelingen met 533 vreemdelingen, ofwel een daling van 19%.

In tabel 4.2 wordt voor de groep vreemdelingen die van een misdrijf werd verdacht, het percentage vreemdelingen met een nationaliteit uit een veilig land van herkomst en het percentage amv weergegeven, waarbij de percentages van het jaar 2019 en 2020 met elkaar worden vergeleken. Een vreemdeling kan in beide categorieën vallen en kan ook zowel in het jaar 2019 en 2020 voorkomen.

	2019	2020
Nationaliteit Veilig Land van herkomst	59%	59%
amv	14%	9%

Tabel 4.2 *Aandeel verdachte vreemdelingen met een nationaliteit uit een veilig land van herkomst (veiligelanders) en het aandeel amv's (Bron: Politie en JenV)*

Tabel 4.3 laat de meest voorkomende nationaliteiten zien van de vreemdelingen die van een misdrijf uit 2020 werden verdacht. Zo is bijvoorbeeld te zien dat voor de groep vreemdelingen als verdachte aangemerkt in 2020, 25% de Algerijnse nationaliteit heeft. In de rechter kolom wordt de verhouding weergegeven van het aantal vreemdelingen als verdachte aangemerkt met een specifieke nationaliteit in relatie tot het totale aantal vreemdelingen die in 2020 op enig moment op een COA-locatie verbleef met de betreffende nationaliteit (dit is de doelgroep). In dit geval is bijvoorbeeld 38% van de vreemdelingen met de Algerijnse nationaliteit die in 2020 op enig moment op een COA-locatie verbleven verdacht van een misdrijf.

Kijkend naar het aandeel vreemdelingen binnen een nationaliteit die worden verdacht van een misdrijf, dan is er ook hier een tweetal nationaliteiten die qua omvang niet onder de hieronder weergegeven meest voorkomende nationaliteiten valt, maar waarbij dit percentage wel hoger ligt dan gemiddeld. Dit zijn de Mongolische (23%) en de

[19] De categorie zware mishandeling is een uitsplitsing op maatschappelijke klasse binnen de categorie 3.1 Mishandeling.

Montenegrijnse (18%) nationaliteit[20]. De tussen haakjes genoemde percentages geven aan voor hoeveel procent van de vreemdelingen met de betreffende nationaliteit in 2020 een misdrijf is geregistreerd.

Nationaliteit	Percentage verdachte vreemdelingen dat getoonde nationaliteit heeft	Percentage van vreemdelingen met getoonde nationaliteit dat verdacht is van een misdrijf
Algerijnse	25%	38%
Marokkaanse	22%	38%
Tunesische	5%	35%
Libische	5%	25%
Syrische	5%	1%
Nigeriaanse	4%	3%
Iraanse	3%	2%
Georgische	3%	19%
Iraakse	2%	2%
Belarussische	2%	20%
Andere nationaliteiten[21]	23%	2%
Totaal	**100%**	**5%**

Tabel 4.3 *Meest voorkomende nationaliteiten onder verdachte vreemdelingen in 2020 (Bron: Politie en JenV)*

Tabel 4.4 laat de meest voorkomende nationaliteiten zien van de vreemdelingen die van een misdrijf uit 2019 werden verdacht. Omdat de meest voorkomende nationaliteiten per jaar kunnen verschillen, worden de twee rapportagejaren los van elkaar getoond. Zo is bijvoorbeeld te zien dat de Moldavische nationaliteit alleen in onderstaande tabel voorkomt, terwijl de Nigeriaanse nationaliteit alleen in bovenstaande tabel voorkomt.

Kijkend naar het aandeel vreemdelingen binnen een nationaliteit dat wordt verdacht van misdrijf, dan is er nog een nationaliteit die qua omvang niet onder de hieronder weergegeven meest voorkomende nationaliteiten valt, maar waarbij dit percentage wel hoger ligt dan gemiddeld. Dit is de Dominicaanse. Van de vreemdelingen met deze nationaliteit werd 25% verdacht van een misdrijf uit 2019[22].

[20] Dit zijn de nationaliteiten waarbij het percentage vreemdelingen binnen die nationaliteit waarvoor een incident is geregistreerd ten minste tien procent hoger lag dan het gemiddelde en waarbij de doelgroep uit minstens tien vreemdelingen bestond: voor de twee in de tekst genoemde nationaliteiten bestond de doelgroep uit 11 tot 40 vreemdelingen, waarvan er 2 tot 9 van een misdrijf werden verdacht.

[21] Onder de andere nationaliteiten die niet in deze tabel zijn weergegeven vallen 68 nationaliteiten, waarbij twee procent of minder van de vreemdelingen werd verdacht van een misdrijf uit 2020.

[22] Dit zijn de nationaliteiten waarbij het percentage vreemdelingen binnen die nationaliteit waarvoor een incident is geregistreerd ten minste tien procent hoger lag dan het gemiddelde en waarbij de doelgroep uit minstens tien vreemdelingen bestond: voor de in de tekst benoemde nationaliteit bestond de doelgroep uit 12 vreemdelingen, waarvan er 3 van een misdrijf werden verdacht.

Nationaliteit	Percentage verdachte vreemdelingen dat getoonde nationaliteit heeft	Percentage van vreemdelingen met getoonde nationaliteit dat verdacht is van een misdrijf
Algerijnse	25%	39%
Marokkaanse	22%	37%
Libische	7%	28%
Tunesische	5%	30%
Georgische	4%	21%
Moldavische	3%	5%
Syrische	3%	1%
Iraanse	3%	2%
Iraakse	3%	3%
Belarussische	2%	16%
Andere nationaliteiten[23]	23%	2%
Totaal	100%	5%

Tabel 4.4 *Meest voorkomende nationaliteiten onder verdachte vreemdelingen in 2019 (Bron: Politie en JenV)*

4.2 Door het OM in behandeling genomen feiten

Zoals hierboven weergegeven zijn door de politie in 2020 4.420 misdrijven geregistreerd waarbij de verdachte een vreemdeling is. Het komt regelmatig voor dat een misdrijf door meerdere verdachten wordt gepleegd. Het aantal combinaties van verdachten en misdrijven dat betrekking heeft op die 4.420 misdrijven komt daardoor neer op 5.541 feiten. Hiervan zijn er 5.037 overgedragen aan het OM. De rest is nog in behandeling of op een andere wijze afgehandeld, zoals bijvoorbeeld een HALT-interventie, een politiestrafbeschikking of een reprimande.

Van de 5.037 feiten die zijn overgedragen aan het OM zijn er, zoals in de volgende paragraaf wordt weergegeven, 4.851 als feiten in de primaire registratiesystemen van het OM bekend[24].
Het verschil is te verklaren doordat de beoordeling van de strafbaarheid van het feit aan de kant van het OM autonoom plaatsvindt, onafhankelijk van wat de politie heeft aangegeven. Hierdoor kan het voorkomen dat bepaalde feiten als niet strafbaar worden beoordeeld of dat feiten een ander kwalificatie (delictsklasse) krijgen.

In dit overzicht wordt het aantal feiten getoond, afwijkend van de reguliere rapportagevorm van het OM. Zij rapporteert namelijk altijd over zaken. Een zaak kan één of meerdere feiten bevatten. Hierdoor is het niet mogelijk om de hieronder genoemde gegevens te vergelijken met andere rapportages waarbij het OM een aandeel heeft, welke uitgaan van zaken.

In dit overzicht is gekozen om te rapporteren over het aantal feiten, daar dit voor het incidentenoverzicht de meest transparante en volledige weergave biedt van de delicten waarbij een vreemdeling uit de doelgroep in de rol van verdachte betrokken is. Daarnaast sluit deze wijze aan bij de registratie van de politie.

[23] Onder de andere nationaliteiten die niet in deze tabel zijn weergegeven vallen 70 nationaliteiten, waarbij twee procent of minder van de vreemdelingen werd verdacht van een misdrijf uit 2019.
[24] Dit is een combinatie van het aantal feiten vermenigvuldigt met het aantal verdachten.

	2019					2020				
	Totaal	Dagvaarden	OMBS/transactie	Sepot	In behandeling	Totaal	Dagvaarden	OMBS/transactie	Sepot	In behandeling
1. Vermogensmisdrijven	**4.250**	**3.302**	**103**	**841**	**4**	**3.501**	**2.751**	**71**	**674**	**5**
1.1 Diefstal/ verduistering en inbraak	**3.981**	3.107	101	769	4	**3.276**	2.599	68	607	2
1.1.1 Diefstal en inbraak met geweld	**113**	88		25		**100**	86		12	2
1.1.2 Diefstal en inbraak zonder geweld	**3.868**	3.019	101	744	4	**3.176**	2.513	68	595	
1.2 Bedrog	**9**	7		2		**1**	1			
1.3 Valsheidsmisdrijven	**40**	29	1	10		**22**	19	1	2	
1.4 Heling	**203**	149	1	53		**148**	98	2	48	
1.5 Afpersing en afdreiging	**4**	3		1		**3**	2			1
1.6 Bankbreuk										
1.7 Witwassen										
1.8 Overige vermogensmisdrijven	**13**	7		6		**51**	32		17	2
2. Vernieling, misdrijven tegen openbare orde en - gezag	**546**	**375**	**7**	**164**		**528**	**373**	**7**	**145**	**3**
2.1 Vernieling en beschadiging	**269**	193	4	72		**247**	178	3	66	
2.2 Openbare orde misdrijf	**189**	116	1	71		**181**	113	4	61	3
2.2.1 Openlijke geweldpleging	**38**	19		19		**54**	33		18	3
2.2.2 Huisvredebreuk	**135**	91	1	43		**122**	78	4	40	
2.2.3 Lokaalvredebreuk	**9**	4		5		**3**			3	
2.2.4 Computervredebreuk										
2.2.5 Discriminatie	**1**			1						
2.2.6 Overige misdrijven tegen de openbare orde	**6**	3		3		**2**	2			
2.3 (Schuld aan) brandstichting/ ontploffing	**6**	4		2		**12**	11		1	
2.4 Openbaar gezag misdrijf	**82**	61	2	19		**88**	71		17	
2.4.1 Niet opvolgen van ambtelijk bevel	**25**	17		8		**13**	12		1	
2.4.2 Wederspannigheid	**46**	37	2	7		**61**	46		15	
2.4.3 Valse aangifte										
2.4.4 Mensensmokkel										
2.4.5 Verblijf van ongewenste vreemdeling	**3**			3						
2.4.6 Overige misdrijven tegen het openbaar gezag	**8**	7		1		**14**	13		1	
3. Gewelds- en seksuele misdrijven	**609**	**405**	**8**	**196**		**623**	**414**	**9**	**191**	**9**
3.1 Mishandeling	**310**	211	7	92		**340**	215	5	118	2
3.2 Bedreiging en stalking	**201**	134	1	66		**224**	163	4	56	1
3.2.1 Bedreiging	**134**	133	1	66						
3.2.2 Stalking	**1**	1								
3.3 Seksuele misdrijven	**73**	41		32		**35**	15		14	6
3.3.1 Aanranding	**35**	19		16		**12**	6		5	1
3.3.2 Verkrachting	**7**	3		4		**5**	3		2	
3.3.3 Schennis der eerbaarheid	**25**	19		6		**9**	6		2	1

Tabel 4.5 *Aantal feiten en OM-beslissingen tegen vreemdelingen (delict indeling o.b.v. primair ten laste gelegd feit) (Bron: OM)*

	2019					2020				
	Totaal	Dagvaarden	OMBS/transactie	Sepot	In behandeling	Totaal	Dagvaarden	OMBS/transactie	Sepot	In behandeling
3.3.4 Ontucht met minderjarige										
3.3.5 Kinderpornografie	**5**			5		**8**			5	3
3.3.6 Ontucht met misbruik van gezag										
3.3.7 Overige seksuele misdrijven	**1**			1		**1**				1
3.4 Misdrijven tegen het leven	**22**	18		4		**23**	20		3	
POGING	**21**	17		4		**21**	18		3	
VOLTOOID	**1**	1				**2**	2			
3.5 Vrijheidsbeneming/ Gijzeling						**1**	1			
3.6 Mensenhandel										
3.7 Overige geweldsmisdrijven	**3**	1		2						
4. Overige misdrijven wetboek van strafrecht	**136**	**106**	**3**	**27**		**134**	**99**	**4**	**31**	
4.1 Belediging	**110**	101	2	7		**130**	95	4	31	
4.2 Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	**26**	5	1	20		**4**	4			
5. Verkeersmisdrijven	**4**	**2**	**1**	**1**		**9**	**6**	**2**	**1**	
5.1 Verlaten plaats ongeval	**2**	1		1		**2**	2			
5.2 Rijden onder invloed	**2**	1	1			**5**	2	2	1	
5.3 Rijden tijdens ontzegging/onbevoegd besturen										
5.4 Rijden tijdens rijverbod										
5.5 Voeren vals kenteken										
5.6 Joyriding										
5.7 Weigeren blaastest/bloedonderzoek e.d.										
5.8 Verkeersongeval met dood door schuld										
5.9 Verkeersmisdrijf (Overig)						**2**	2			
6. Drugsmisdrijven	**41**	**23**	**1**	**17**		**40**	**27**		**13**	
6.1 Harddrugs	**16**	8		8		**24**	18		6	
6.2 Softdrugs	**25**	15	1	9		**16**	9		7	
6.3 Drugsmisdrijven (overig)										
7. (Vuur)wapenmisdrijven	**16**	**13**	**1**	**2**		**16**	**9**	**2**	**5**	
7.1 Verboden wapenbezit	**16**	13	1	2		**16**	9	2	5	
7.2 Verboden wapenhandel										
8. Economische delicten										
8.1 Milieumisdrijven										
8.2 Overige misdrijven										
9. Misdrijven overige wetten										
9.1 Militair misdrijf										
9.2 Misdrijf (overig)										
Eindtotaal	**5.602**	**4.226**	**124**	**1.248**	**4**	**4.851**	**3.679**	**95**	**1.060**	**17**

4.2.1 Aantal feiten

Bij het OM zijn 4.851 feiten uit 2020 ingestroomd, ten opzichte van 5.602 uit 2019. Dit is een daling van 751 ingestroomde feiten, ofwel 13%. In tabel 4.5 wordt het aantal feiten per categorie (en waar van toepassing tevens per subcategorie) weergegeven voor 2019 en 2020.

In tabel 4.5 wordt tevens de OM-beslissing van de ingestroomde feiten weergegeven zoals het OM deze heeft ingedeeld. Logischerwijs is van de feiten uit 2020 een groter aandeel nog in behandeling dan van 2019. Voor beide jaren kan bijvoorbeeld het aantal dagvaardingen nog oplopen wanneer meer feiten zijn afgedaan.

In lijn met de cijfers van de politie voor het aantal geregistreerde misdrijven met verdachte vreemdelingen, is in bovenstaande tabel 4.5 de grootste daling zichtbaar voor de vermogensmisdrijven en met name bij de categorie misdrijven: diefstal en inbraak zonder geweld.

4.2.2 Verdachte vreemdelingen

Bij de hierboven weergegeven feiten uit 2020 waren in totaal 2.075 verdachte vreemdelingen betrokken (4% van alle vreemdelingen die in 2020 op enig moment op een COA-locatie verbleven). Bij de feiten uit 2019 ging het om 2.659 verdachte vreemdelingen (5% van alle vreemdelingen die in 2019 op enig moment op een COA-locatie verbleven). Dit is een daling van 584 verdachte vreemdelingen, ofwel 22%.

In tabel 4.6 wordt van de groep vreemdelingen die worden verdacht van een bij het OM ingestroomd feit, het aandeel getoond met een nationaliteit uit een veilig land van herkomst en het aandeel amv weergegeven. Een vreemdeling kan in beide categorieën vallen (en ook in beide jaren voorkomen). In de tabel worden de aantallen van 2020 en 2019 met elkaar vergeleken.

	2019	2020
Nationaliteit Veilig Land van herkomst	62%	62%
amv	15%	9%

Tabel 4.6 *Aandeel verdachte vreemdelingen met een nationaliteit uit een veilig land van herkomst (veiligelanders) en het aandeel amv's (Bron: OM en JenV)*

Tabel 4.7 laat de meest voorkomende nationaliteiten onder de vreemdelingen die werden verdacht van een bij het OM ingestroomd feit uit 2020 zien. Zo is bijvoorbeeld te zien dat 27% van deze groep de Algerijnse nationaliteit heeft. In de rechter kolom wordt weergegeven hoe dit zich verhoudt tot het totale aantal vreemdelingen met de betreffende nationaliteit dat in 2020 op enig moment op een COA-locatie verbleef. In dit geval was 37% van de vreemdelingen met de Algerijnse nationaliteit die in 2020 op enig moment op een COA-locatie verbleven, verdacht van een bij het OM ingestroomd feit.

	2020	
Nationaliteit	**Percentage verdachte vreemdelingen dat getoonde nationaliteit heeft**	**Percentage vreemdelingen met getoonde nationaliteit dat verdacht is van een misdrijf[25]**
Algerijnse	27%	37%
Marokkaanse	24%	37%
Tunesische	6%	33%
Libische	6%	24%
Syrische	4%	1%
Nigeriaanse	3%	3%
Georgische	3%	19%
Iraanse	2%	1%
Belarussische	2%	19%
Onbekend	2%	3%
Andere nationaliteiten[26]	21%	2%
Totaal	**100%**	**4%**

Tabel 4.7 *Meest voorkomende nationaliteiten onder verdachte vreemdelingen in 2020 (Bron: OM en JenV)*

Kijkend naar het aandeel vreemdelingen binnen een nationaliteit dat wordt verdacht van een bij het OM ingestroomd feit, dan is er één nationaliteit die qua omvang niet onder de hieronder weergegeven meest voorkomende nationaliteiten valt, maar waarbij dit percentage wel hoger ligt dan gemiddeld.[27] Dit zijn vreemdelingen met de Mongolische nationaliteit, met een aandeel van 23%, 9 verdachten van de 40 vreemdelingen die in 2020 op een COA-locatie verbleven, werden verdacht van een bij het OM ingestroomd feit in 2020.

Tabel 4.8 laat de meest voorkomende nationaliteiten onder de vreemdelingen die werden verdacht van een bij het OM ingestroomd feit uit 2019 zien. Zo is bijvoorbeeld te zien dat 25% van deze groep de Algerijnse nationaliteit heeft. In de meest rechter kolom wordt weergegeven hoe dit zich verhoudt tot het totale aantal vreemdelingen met de betreffende nationaliteit die in 2019 op enig moment op een COA-locatie verbleven. In dit geval was 25% van de vreemdelingen met de Algerijnse nationaliteit die in 2019 op enig moment op een COA-locatie verbleven, verdacht van een bij het OM ingestroomd feit.

[25] Ter illustratie voor de berekening van het aandeel binnen de doelgroep, het voorbeeld van het aantal vreemdelingen met een Algerijnse nationaliteit. Er waren met de betreffende Algerijnse nationaliteit 1.511 vreemdelingen die ooit in 2020 op een COA locatie verbleven. Van deze doelgroep (1.511) waren er 563 verdachte vreemdelingen met de met Algerijnse nationaliteit ingestroomd voor een feit bij het OM, dit is een aandeel van 37% van de doelgroep met de betreffende nationaliteit.

[26] Onder de andere nationaliteiten die niet in deze tabel zijn weergegeven vallen 64 nationaliteiten, waarbij twee procent of minder van de vreemdelingen werd verdacht van een misdrijf uit 2020.

[27] Dit zijn de nationaliteiten waarbij het percentage vreemdelingen binnen die nationaliteit dat van een bij het OM ingestroomd feit wordt verdacht ten minste tien procent hoger lag dan het gemiddelde en waarbij de doelgroep uit minstens tien vreemdelingen bestond.

	2019	
Nationaliteit	**Percentage verdachte vreemdelingen dat getoonde nationaliteit heeft**	**Percentage vreemdelingen met getoonde nationaliteit dat verdacht is van een misdrijf[28]**
Algerijnse	25%	38%
Marokkaanse	23%	37%
Libische	7%	26%
Tunesische	5%	29%
Georgische	4%	21%
Moldavische	3%	5%
Belarussische	3%	1%
Iraakse	3%	2%
Iraanse	3%	3%
Syrische	2%	16%
Andere nationaliteiten[29]	21%	2%
Totaal	**100%**	**4%**

Tabel 4.8 *Meest voorkomende nationaliteiten onder verdachte vreemdelingen in 2019 (Bron: OM en JenV)*

Kijkend naar het aandeel vreemdelingen binnen een nationaliteit dat wordt verdacht van een bij het OM ingestroomd feit, is er één nationaliteit die qua omvang niet onder de hierboven weergegeven meest voorkomende nationaliteiten valt, maar waarbij dit percentage wel hoger ligt dan gemiddeld.[30] Dit zijn vreemdelingen met de Dominicaanse nationaliteit (25% van de doelgroep van 12).

4.3 Door een rechter behandelde feiten

Nadat het OM beslist dat de verdachte vreemdeling wordt gedagvaard, komt de zaak vervolgens voor een rechter. Dit geldt ook voor zaken waarin de verdachte vreemdeling in verzet gaat tegen een door het OM opgelegde strafbeschikking.

In een zaak kunnen meerdere verdenkingen ter zake van feiten voorkomen. Ter zake van een en hetzelfde feit kan het OM een zwaardere (primaire) en lichtere (subsidiaire) strafbaarstelling ten laste leggen. Een rechter oordeelt per feit of dit bewezen kan worden verklaard. Een rechter kan het primair ten laste gelegde feit bewezen verklaren, maar ook een door het OM subsidiair ten laste gelegd feit. Daarnaast oordeelt een rechter of het een strafbaar feit is en of de verdachte strafbaar en dus schuldig is en legt in dat laatste geval een passende straf op.

[28] Ter illustratie voor de berekening van het aandeel binnen de doelgroep, het voorbeeld van het aantal vreemdelingen met een Algerijnse nationaliteit. Er waren met de betreffende Algerijnse nationaliteit 1.767 vreemdelingen die ooit in 2019 op een COA locatie verbleven. Van deze doelgroep (1.767) waren er 676 verdachte vreemdelingen met de met Algerijnse nationaliteit ingestroomd voor een feit bij het OM, dit is een aandeel van 38% van de doelgroep met de betreffende nationaliteit.

[29] Onder de andere nationaliteiten die niet in deze tabel zijn weergegeven vallen 71 nationaliteiten, waarbij twee procent of minder van de vreemdelingen werd verdacht van een misdrijf uit 2019.

[30] Dit zijn de nationaliteiten waarbij het percentage vreemdelingen binnen die nationaliteit dat van een bij het OM ingestroomd feit wordt verdacht ten minste tien procent hoger lag dan het gemiddelde en waarbij de doelgroep uit minstens tien vreemdelingen bestond.

De in de volgende paragraaf weergegeven cijfers hebben betrekking op beslissingen van de rechtbanken, ongeacht of deze onherroepelijk zijn of niet. Een eventueel hoger beroep wordt buiten beschouwing gelaten. Er kunnen gevallen zijn waarin na een eerdere veroordeling of vrijspraak in hoger beroep of na beroep in cassatie een andersluidende beslissing van een rechter volgt. Ook feiten die zijn aangemerkt als kantonfeiten zijn niet meegenomen. Vanwege de doorlooptijd van een strafproces geldt daarnaast dat het oordeel van een rechter in veel gevallen pas na enige tijd komt. Logischerwijs is van de feiten uit 2020 een groter gedeelte nog in behandeling dan van die uit 2019. Voor beide jaren kan dan ook bijvoorbeeld het aantal bewezenverklaarde feiten nog oplopen wanneer er meer eindvonnissen worden uitgesproken.

Net als in paragraaf 4.2 wordt in dit overzicht het aantal feiten getoond, afwijkend van de reguliere rapportagevorm van de ZM. Zij rapporteert, net als het OM, namelijk altijd over zaken. Een zaak kan één of meerdere feiten bevatten. Hierdoor is het niet mogelijk om de hieronder genoemde gegevens te vergelijken met andere rapportages waarbij de ZM een aandeel heeft.

In dit overzicht is bewust gekozen om te rapporteren over het aantal feiten, daar dit voor het incidentenoverzicht de meest transparante en volledige weergave biedt van de delicten waarbij een vreemdeling uit de doelgroep in de rol van verdachte betrokken is. Daarnaast kan op deze wijze aangesloten worden bij de registratie van de politie.

4.3.1 Aantal feiten

Zoals in paragraaf 4.2.1 weergegeven is door het OM ter zake van 3.679 feiten uit 2020 gedagvaard. Hiervan zijn er door de rechter inmiddels 3.153 behandeld; de andere 526 feiten zijn nog in behandeling. Van de 4.226 feiten uit 2019 ter zake waarvan door het OM is gedagvaard, zijn er door de rechter reeds 3.991 behandeld, terwijl er 235 nog in behandeling zijn.

In tabel 4.9 wordt het aantal behandelde feiten per categorie (en waar van toepassing tevens per subcategorie) weergegeven voor 2019 en 2020. De indeling naar (sub)delict categorie is gebaseerd op het primair ten laste gelegde feit. Onder de afdoeningscategorie ‘Overig’ vallen onder meer nietige dagvaardingen, ontslag van alle rechtsvervolging, rechter niet bevoegd en OM niet ontvankelijk.

In tabel 4.9 wordt bij elke (sub)delict categorie daarnaast ook het door een rechter uitgesproken eindvonnis weergegeven. Bij de bewezenverklaarde feiten is onderscheid gemaakt tussen feiten waarin het door het OM primair ten laste gelegde feit bewezen is verklaard of een subsidiair ten laste gelegde feit[31]. Ter illustratie: het zou bijvoorbeeld kunnen voorkomen dat verkrachting als primair ten laste gelegde feit niet bewezen wordt verklaard, maar dat het subsidiair ten laste gelegde feit aanranding wel bewezen wordt verklaard. Van de behandelde feiten uit 2020 is 83% bewezenverklaard, ten opzichte van 86% bewezenverklaarde feiten uit 2019.

[31] Dit onderscheid wordt gemaakt op basis van het op die regel getoonde delict niveau. Ter illustratie: bij 1.1.1 Diefstal en inbraak met geweld is in 2019 in 66 gevallen ook 1.1.1 Diefstal en inbraak met geweld bewezenverklaard en in 7 gevallen een ander feit. Op het niveau 1.1 Diefstal/ verduistering en inbraak wordt gekeken of 1.1. Diefstal/ verduistering en inbraak bewezen is verklaard. Dit is dus geen optelling van de rijen 1.1.1 Diefstal en inbraak met geweld en 1.1.2 Diefstal en inbraak zonder geweld. Rij 1. Vermogensmisdrijven toont dit onderscheid voor het totaal van de bewezen feiten op het tweede delict niveau, dus 1.1 Diefstal/ verduistering en inbraak, 1.2 Bedrog etc.

	2019[32]						2020[33]					
		Bewezen verklaard						Bewezen verklaard				
	Totaal	Primair ten laste gelegd feit	Subsidiair ten laste gelegd feit	Vrijgesproken	Overig	In behandeling	Totaal	Primair ten laste gelegd feit	Subsidiair ten laste gelegd feit	Vrijgesproken	Overig	In behandeling
1. Vermogensmisdrijven	**3.302**	**2.716**	**9**	**375**	**37**	**165**	**2.751**	**2.014**	**2**	**345**	**41**	**349**
1.1 Diefstal/ verduistering en inbraak	**3.107**	2.538	66	317	36	150	**2.599**	1.908	36	295	38	322
1.1.1 Diefstal en inbraak met geweld	**88**	66	7	10		5	**86**	55	15	5		11
1.1.2 Diefstal en inbraak zonder geweld	**3.019**	2.464	67	307	36	145	**2.513**	1.838	36	290	38	311
1.2 Bedrog	**7**	3	1	3			**1**	1				
1.3 Valsheidsmisdrijven	**29**	22		2		5	**19**	14		2		3
1.4 Heling	**149**	83	5	50	1	10	**98**	39	6	34	3	16
1.5 Afpersing en afdreiging	**3**	1	2				**2**	2				
1.6 Bankbreuk												
1.7 Witwassen												
1.8 Vermogensmisdrijf (overig)	**7**	4		3			**32**	10		14		8
2. Vernielingen, misdr. openb. orde/gezag	**375**	**297**	**2**	**43**	**8**	**25**	**373**	**249**	**1**	**54**	**5**	**64**
2.1 Vernieling en beschadiging	**193**	169		10	4	10	**178**	119		22	4	33
2.2 Openbare orde misdrijf	**117**	82	2	22	3	8	**113**	74	3	21	1	14
2.2.1 Openlijke geweldpleging	**19**	10	2	5	1	1	**33**	16	3	6		8
2.2.2 Huisvredebreuk	**91**	65	1	17	2	6	**78**	57		14	1	6
2.2.3 Lokaalvredebreuk	**4**	4										
2.2.4 Computervredebreuk												
2.2.5 Discriminatie												
2.2.6 Openbare orde misdrijf (overig)	**3**	2				1	**2**	1		1		
2.3 Brandstichting/ontploffing	**4**	2	1			1	**11**	6		4		1
2.4 Openbaar gezag misdrijf	**61**	43		11	1	6	**71**	48		7		16
2.4.1 Niet opvolgen van ambtelijk bevel	**17**	11		5		1	**12**	12				
2.4.2 Wederspannigheid	**37**	26		5	1	5	**46**	27	1	4		14
2.4.3 Valse aangifte												
2.4.4 Mensensmokkel												
2.4.5 Verblijf van ongewenste vreemdeling												
2.4.6 Openbaar gezag misdrijf (overig)	7	6		1			13	8		3		2

Tabel 4.9 *Aantal feiten en afdoening daarvan door de rechter in eerste aanleg tegen vreemdelingen (delict indeling o.b.v. primair ten laste gelegd feit) in 2019 en 2020 (Bron: Rvdr)*

[32] De getoonde aantallen hebben betrekking op de berechting van misdrijven waarvan door de politie is kennisgenomen in 2019.

[33] De getoonde aantallen hebben betrekking op de berechting van misdrijven waarvan door de politie is kennisgenomen in 2020.

	2019						2020					
		Bewezen verklaard						Bewezen verklaard				
	Totaal	Primair ten laste gelegd feit	Subsidiair ten laste gelegd feit	Vrijgesproken	Overig	In behandeling	Totaal	Primair ten laste gelegd feit	Subsidiair ten laste gelegd feit	Vrijgesproken	Overig	In behandeling
3. Gewelds- en seksuele misdrijven	**405**	**296**	**2**	**62**	**10**	**35**	**414**	**238**	**8**	**85**	**5**	**78**
3.1 Mishandeling	**211**	164	3	26	5	13	**215**	130	6	33	4	42
3.2 Bedreiging en stalking	**134**	83		30	4	17	**163**	91	5	48	1	18
3.2.1 Bedreiging	**133**	83		30	4	16	**162**	91	5	47	1	18
3.2.2 Stalking	**1**					1	**1**			1		
3.3 Seksueel misdrijf	**41**	35		3	1	2	**15**	6		2		7
3.3.1 Aanranding	**19**	16		1	1	1	**6**	1		1		4
3.3.2 Verkrachting	**3**	3					**3**	1				2
3.3.3 Schennis der eerbaarheid	**19**	16		2		1	**6**	4		1		1
3.3.4 Ontucht met minderjarige												
3.3.5 Pornografie Waaronder kinderpornografie												
3.3.6 Ontucht met misbruik van gezag												
3.3.7 Seksueel misdrijf (overig)												
3.4 Levensmisdrijf	**18**	7	6	2		3	**20**	5	2	2		11
3.4.1 Poging	**17**	7	6	1		2	**18**	3	2	2		11
3.4.2 Voltooid	**1**					1	**2**	2				
3.5 Vrijheidsbeneming/gijzeling							**1**	1				
3.6 Mensenhandel												
3.7 Gewelds misdrijf (overig)	**1**			1								
4. Misdrijven (overig)	**106**	**87**	**1**	**10**	**3**	**5**	**99**	**74**		**6**		**19**
4.1 Belediging	**101**	86		9	1	5	**95**	70		6		19
4.2 Misdrijven (overig)	**5**	1	1	1	2		**4**	4				

	2019						2020					
		Bewezen verklaard						Bewezen verklaard				
	Totaal	Primair ten laste gelegd feit	Subsidiair ten laste gelegd feit	Vrijgesproken	Overig	In behandeling	Totaal	Primair ten laste gelegd feit	Subsidiair ten laste gelegd feit	Vrijgesproken	Overig	In behandeling
5. Verkeersmisdrijven	**2**	**2**					**6**	**2**				**4**
5.1 Verlaten plaats ongeval	**1**	1					**2**	1				1
5.2 Rijden onder invloed	**1**	1					**2**					2
5.3 Rijden tijdens ontzegging/onbevoegd besturen												
5.4 Rijden tijdens rijverbod												
5.5 Voeren vals kenteken												
5.6 Joyriding												
5.7 Weigeren blaastest/bloedonderzoek e.d.												
5.8 Gevaarlijk rijgedrag												
5.9 Verkeersongeval dood door schuld												
5.10 Verkeersmisdrijf (overig)							**2**	1				1
6. Drugsmisdrijven	**23**	**15**		**4**		**4**	**27**	**6**	**1**	**10**		**10**
6.1 Harddrugs	**8**	6		2			**18**	5	1	6		6
6.2 Softdrugs	**15**	9		2		4	**9**	1		4		4
6.3 Drugsmisdrijven (overig)												
7. (Vuur)wapenmisdrijven	**13**	**9**		**3**		**1**	**9**	**7**				**2**
7.1 Verboden wapenbezit	**13**	9		3		1	**9**	7				2
7.2 Verboden wapenhandel												
8. Economische delicten												
8.1 Milieumisdrijven												
8.2 Overige misdrijven												
9. Misdrijven overige wetten												
9.1 Militair misdrijf												
9.2 Misdrijf (overig)												
Totaal	**4.226**	**3.422**	**14**	**497**	**58**	**235**	**3.679**	**2.590**	**12**	**500**	**51**	**526**

4.3.2 Schuldig bevonden vreemdelingen

Voor de hierboven weergegeven bewezenverklaarde feiten uit 2020 zijn in totaal 1.237 vreemdelingen schuldig verklaard (3% van alle vreemdelingen die in 2020 op enig moment op een COA-locatie verbleven). Bij de bewezenverklaarde feiten uit 2019 ging dit om 1.792 vreemdelingen (eveneens 3% van alle vreemdelingen die in 2019 op enig moment op een COA-locatie verbleven). Dit is een daling van 555 schuldig verklaarde vreemdelingen, ofwel 31%. Zoals hierboven aangegeven kan voor beide jaren het aantal bewezenverklaarde feiten nog oplopen wanneer er meer eindvonnissen worden uitgesproken, en is in 2020 logischerwijs een groter gedeelte nog in behandeling dan in 2019. Als meer feiten bewezen worden verklaard, zal ook het aantal schuldig verklaarde vreemdelingen hoger worden.

In tabel 4.10 wordt voor de groep vreemdelingen die schuldig is verklaard het aandeel van nationaliteiten uit veilige landen en het aandeel amv weergegeven. Een vreemdeling kan in beide categorieën vallen (en ook in beide jaren voorkomen). In de tabel worden 2019 en 2020 met elkaar vergeleken.

	2019[34]	2020[35]
Nationaliteit veilig land van herkomst	67%	70%
amv	15%	9%

Tabel 4.10 *Aandeel schuldig bevonden vreemdelingen met een nationaliteit uit een veilig land van herkomst (veiligelanders) en het aandeel amv's (Bron: Rvdr en JenV)*

Tabel 4.11 laat de meest voorkomende nationaliteiten onder de vreemdelingen zien die voor een feit uit 2020 schuldig zijn verklaard. Ter verduidelijking, voor het aantal vreemdelingen met een Algerijnse nationaliteit, waren er 1.511 die ooit in 2020 op een COA locatie verbleven, dit is de doelgroep. Van de doelgroep van personen met een Algerijnse nationaliteit (1.511) waren er 399 verdachte vreemdelingen die voor een feit schuldig zijn verklaard, dit is een aandeel van 26% van de doelgroep (399 / 1.511 = 26%).

	2020	
Nationaliteit	**Percentage veroordeelde vreemdelingen dat getoonde nationaliteit heeft**	**Percentage vreemdelingen dat getoonde nationaliteit heeft dat veroordeeld is voor een misdrijf**
Algerijnse	32%	26%
Marokkaanse	25%	23%
Tunesische	6%	22%
Libische	6%	16%
Georgische	3%	14%
Nigeriaanse	2%	1%
Syrische	2%	0%
Belarussische	2%	12%
Gambiaanse	2%	3%
Iraakse	2%	1%
Andere nationaliteiten[36]	16%	1%
Totaal	**100%**	**3%**

Tabel 4.11 *Meest voorkomende nationaliteiten onder schuldig bevonden vreemdelingen in 2020 (Bron: Rvdr en JenV)*

[34] De getoonde aantallen hebben betrekking op veroordeelden van misdrijven waarvan door de politie is kennisgenomen in 2019.

[35] De getoonde aantallen hebben betrekking op veroordeelden van misdrijven waarvan door de politie is kennisgenomen in 2020.

[36] Onder de andere nationaliteiten die niet in deze tabel zijn weergegeven vallen 45 nationaliteiten, waarbij twee procent of minder van de vreemdelingen werd verdacht van een misdrijf uit 2020.

Onder de andere nationaliteiten die qua omvang niet onder de hieronder weergegeven meest voorkomende nationaliteiten vallen, zijn geen uitschieters in het aandeel vreemdelingen binnen een nationaliteit dat voor een feit uit 2020 schuldig is verklaard.

Tabel 4.12 laat de meest voorkomende nationaliteiten onder de vreemdelingen zien die voor een feit uit 2019 schuldig zijn verklaard. Omdat de meest voorkomende nationaliteiten per jaar kunnen verschillen, worden de twee rapportagejaren los van elkaar getoond. Zo is bijvoorbeeld te zien dat vreemdelingen met een Moldavische nationaliteit in tabel 4.12, wel voorkomen in de lijst met de meest voorkomende nationaliteiten in 2019, maar niet voorkomen in tabel 4.11 over het jaar 2020.

	2019[37]	
Nationaliteit	**Percentage veroordeelde vreemdelingen dat dev getoonde nationaliteit heeft**	**Percentage vreemdelingen met getoonde nationaliteit dat veroordeeld is voor een misdrijf**
Algerijnse	28%	29%
Marokkaanse	25%	27%
Libische	8%	20%
Tunesische	5%	20%
Georgische	4%	15%
Moldavische	3%	3%
Belarussische	3%	11%
Iraakse	2%	2%
Iraanse	2%	1%
Syrische	2%	<1%
Andere nationaliteiten[38]	18%	1%
Totaal	**100%**	**3%**

Tabel 4.12 *Meest voorkomende nationaliteiten onder schuldig bevonden vreemdelingen in 2019 (Bron: Rvdr en JenV)*

Onder de andere nationaliteiten die qua omvang niet in de hierboven weergegeven tabel 4.12 met meest voorkomende nationaliteiten apart worden weergegeven, zijn er geen uitschieters in het aandeel vreemdelingen binnen een nationaliteit dat voor een feit uit 2019 schuldig is verklaard.[39]

[37] De getoonde nationaliteiten hebben betrekking op veroordeelden van misdrijven waarvan door de politie is kennisgenomen in 2019.

[38] Onder de andere nationaliteiten die niet in deze tabel zijn weergegeven vallen 58 nationaliteiten, waarbij één procent of minder van de vreemdelingen werd verdacht van een misdrijf uit 2019.

[39] Voor de nationaliteiten die niet voorkomen in de tabel, is het aandeel vreemdelingen binnen een nationaliteit dat voor een feit uit 2019 schuldig is verklaard 5% of lager.

5
Verblijfsrechtelijke consequenties van criminaliteit door vreemdelingen

5.1 Door de IND ingetrokken en afgewezen verblijfsvergunningen asiel

De IND kan op grond van de Vreemdelingenwet verblijfsvergunningen asiel intrekken of aanvragen voor een verblijfsvergunning asiel afwijzen indien de vreemdeling (onherroepelijk) is veroordeeld voor een (bijzonder) ernstig misdrijf. De incidenten die geleid hebben tot de intrekking of afwijzing van de verblijfsvergunning asiel zijn doorgaans niet gerelateerd aan de incidenten en misdrijven uit de bovenstaande hoofdstukken uit dit incidentenoverzicht, aangezien deze over het algemeen in de jaren voorgaande aan de intrekkingen en afwijzingen hebben plaatsgevonden.

De IND dient een asielaanvraag te toetsen aan de geldige wet- en regelgeving. Voordat een asielaanvraag op grond van openbare orde wordt afgewezen, wordt eerst beoordeeld of de vreemdeling op grond van zijn individuele omstandigheden of land gebonden asielbeleid in aanmerking komt voor een asielvergunning. Als de vreemdeling niet in aanmerking komt voor een asielvergunning, dan wordt de aanvraag op inhoudelijke gronden afgewezen. De openbare orde is dan in beginsel niet de grond waarop de aanvraag wordt afgewezen[40]. Wel kan de openbare orde worden betrokken bij het verkorten van de vertrektermijn en het opleggen van een inreisverbod.

Een afwijzing of intrekking op grond van openbare orde kan slechts geschieden wanneer de vreemdeling (onherroepelijk) is veroordeeld voor een (bijzonder) ernstig misdrijf en er een minimale straf van zes maanden bij een subsidiaire beschermingsstatus en tien maanden bij een vluchtelingenstatus is opgelegd. Daarnaast dient voor een intrekking gekeken te worden naar de glijdende schaal in het kader van de openbare orde[41]. Hoe langer de vreemdeling rechtmatig in Nederland verblijft, hoe hoger de straf moet zijn om tot beëindiging van het verblijfsrecht over te kunnen gaan.

Tabel 5.1 laat het aantal verblijfsvergunningen asiel zien dat is ingetrokken en het aantal asielaanvragen dat is afgewezen op grond van de openbare orde. Dit kunnen zowel eerste als vervolgaanvragen zijn. In 2020 zijn op grond van openbare orde circa 40 verblijfsvergunningen asiel ingetrokken en circa 30 asielaanvragen afgewezen. In 2019 ging het om circa 30 intrekkingen en circa 30 afwijzingen. De cijfers zijn afgerond op tientallen.[42]

	2019	2020
Intrekkingen	30	40
Afwijzingen	30	30
Totaal	**60**	**70**

Tabel 5.1 *Aantal intrekkingen en afwijzingen (op grond van openbare orde), afgerond op tientallen (Bron: IND)*

[40] Dit geldt niet voor artikel 1F van het vluchtelingenverdrag. Dit wordt altijd getoetst en kan ook een afzonderlijke afwijzingsgrond zijn.

[41] Zie hiervoor artikel 3.86, Vreemdelingenbesluit.

[42] Dit is het totaal aantal zaken uit 2020 waar de asielaanvraag is afgewezen dan wel de asielvergunning is ingetrokken op grond van de openbare orde. Tegen de afwijzing van een asielaanvraag dan wel intrekking van een asielvergunning kunnen rechtsmiddelen worden aangewend. De mogelijkheid bestaat dat naar aanleiding van een beroepsprocedure het besluit tot afwijzen van de asielaanvraag of intrekken van de asielvergunning geen stand houdt.

5.2 Aan de DT&V overgedragen vreemdelingen

De ketenprocesbeschrijving Vreemdelingen in de Strafrechtketen (VRIS) wordt gehanteerd bij vreemdelingen die in Nederland worden verdacht van het plegen van een misdrijf en/of hiervoor zijn veroordeeld. Onder vreemdelingen die conform het VRIS-protocol aan de DT&V zijn overgedragen, vallen ook vreemdelingen met een asielachtergrond. Dat wil zeggen dat zij op enig moment een asielaanvraag in Nederland hebben ingediend. Zoals in de vorige paragraaf is toegelicht, leidt een veroordeling voor een strafbaar feit echter niet automatisch tot verblijfsrechtelijke consequenties. Dit heeft tot gevolg dat niet alle vreemdelingen, die vallen onder de definitie van het VRIS-protocol, Nederland moeten verlaten.

In tabel 5.2 wordt de uitstroom per categorie weergegeven voor 2019 en 2020 en betreft het aantal vreemdelingen met een asielachtergrond op wie het VRIS-protocol van toepassing is. De cijfers in tabel 5.2 zijn afgerond op tientallen. In paragraaf 5.3.8 '*Hoeveel vreemdelingen zijn vertrokken uit Nederland?*' in de Staat van Migratie 2020 worden cijfers getoond voor álle vreemdelingen op wie het VRIS-protocol van toepassing is, dus niet alleen diegenen met een asielachtergrond. Hierin is ook meer informatie te vinden over de verschillende vormen van uitstroom bij de DT&V die worden onderscheiden.

	Vertrek totaal	Waaronder aantoonbaar vertrek		Waaronder zelfstandig vertrek zonder toezicht	Vergunning verleend	Overige uitstroom[43]
		Gedwongen	Zelfstandig			
2019	390	190	20	120	<5	60
2020	350	100	20	150	10	70

Tabel 5.2 *Aantal vreemdelingen met een asielachtergrond op grond van het VRIS-protocol onder de verschillende DT&V uitstroomcategorieën, afgerond op tientallen (Bron: IND en DT&V)*

In 2020 zijn bij de DT&V circa 350 vreemdelingen met een asielachtergrond op wie het VRIS-protocol van toepassing is (geweest) uitgestroomd, ten opzichte van circa 390 in 2019. Dit is een daling van circa 40 vreemdelingen, ofwel -10%. In 2020 zijn circa 100 vreemdelingen gedwongen vertrokken, ten opzichte van circa 190 in 2019. Dit is een daling van circa 90 vreemdelingen, ofwel -47%. Zowel in 2020 en 2019 zijn circa 20 vreemdelingen aantoonbaar zelfstandig vertrokken.
In 2020 zijn circa 150 vreemdelingen vertrokken onder de categorie zelfstandig vertrek zonder toezicht. Ten opzichte van circa 120 in 2019 is dit een stijging van circa 30 vreemdelingen, ofwel 25%. De resterende vreemdelingen zijn bij de DT&V uitgestroomd omdat zij alsnog een vergunning verleend kregen, of om andere uiteenlopende redenen uitstroomden (overige uitstroom). In 2020 betrof dit circa 70 vreemdelingen, ten opzichte van circa 60 in 2019 is dit een stijging van circa 10 vreemdelingen, ofwel 17%.

Het uitgangspunt van het vreemdelingenbeleid is dat het vertonen van maatschappelijk onacceptabel gedrag consequenties moet hebben voor de mogelijkheid een verblijfsvergunning te verkrijgen of te behouden. Dit is echter gebonden aan rechtsregels en (internationale) jurisprudentie waaraan de IND gehouden is. Daardoor kan het voorkomen dat desalniettemin toch een verblijfsvergunning wordt verleend.

[43] Overige uitstroom is een verzamelterm voor personen die uit de werkvoorraad van de DT&V stromen omdat zij bijvoorbeeld (tijdelijk) rechtmatig verblijf hebben gekregen, in strafrechtelijk kader worden uitgeleverd of overgeleverd of in het belang van strafrechtelijk onderzoek (tijdelijk) Nederland niet mogen verlaten.

Dit is een publicatie van

Ministerie van Justitie en Veiligheid

Juni 2021